

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
“ 14 ” 09 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ: ЛАТИНСЬКА МОВА» I КУРС

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація : 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)

Освітня програма: Переклад

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Інститут філології

2017-2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136559
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1356/14
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 17

Робоча програма. «Університетські студії: латинська мова» для студентів за освітньою програмою : Переклад 2017 року. - 22 с.

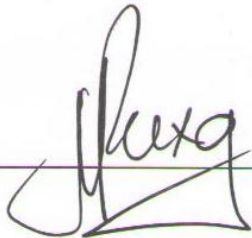
Розробник:

Санжарова Галина Федорівна, старший викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

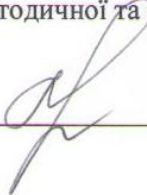
Протокол від “ 13 ” вересня 2017 року № 2

Завідувач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

_____ (Махачашвілі Р.К.)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Зяць Л.І.)

ЗМІСТ

I	Мета і завдання вивчення дисципліни	4
II	Структура програми навчальної дисципліни	6
2.1	Опис навчальної дисципліни	6
2.2	Тематичний план навчальної дисципліни	6
III	Програма навчальної дисципліни	8
IV	Навчально-методична карта дисципліни	11
V	Плани практичних занять	12
VI	Завдання для самостійної роботи студентів	16
6.1	Карта самостійної роботи студента	18
VII	Система поточного і підсумкового контролю знань	19
7.1	Порядок проведення рейтингових показників успішності	20
VIII	Методи навчання	21
IX	Методичне забезпечення	21
X	Рекомендована література	22
10.1	Основна література	22
10.2	Додаткова література та Інтернет джерела	22

Мета і завдання вивчення дисципліни

Робоча програма з навчальної дисципліни “Університетські студії: латинська мова” є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства для студентів I курсу спеціальності «035 Філологія» за освітньою програмою : «Переклад» для спеціалізації «035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)» відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Латинська мова є складовою частиною дисциплін гуманітарного циклу нормативного блоку. Вивчення латинської мови на філологічному факультеті пов’язане із спеціальними дисциплінами, без яких неможлива фактична підготовка майбутніх спеціалістів-філологів. Вивчення латинської мови не тільки розкриває історію семантики слів, процеси словотворення, але й сприяє розширенню загальнокультурного та загальномовознавчого рівня майбутніх фахівців. Курс, який розраховано на один семестр, передбачає викладення базових положень з фонетики, морфології та синтаксису латинської мови. Практична частина курсу, орієнтована на засвоєння студентами лексики і граматики, окремих словотворчих елементів, аналітичне читання та переклад, а також роботу зі словником, розкриває можливості для винайдення рис спорідненості латини із сучасними західноєвропейськими та східнослов’янськими мовами, у тому числі й українською.

Враховуючи значення перекладу як основного засобу засвоєння граматичного матеріалу, в кожному занятті подано як окремі вирази, так і зв’язні тексти для перекладу. Окремі вислови становлять переважно висловлювання античних діячів, філософів, ораторів, а також сентенції, що стали надбанням світової культури. Читання навчальних текстів і виконання лексико-граматичних вправ передбачають закріплення граматичних правил, засвоєння синтаксису, аналіз і розуміння тексту, вироблення практичних навичок роботи студента зі словником.

Метою навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичного матеріалу, що є базою для формування системи професійних знань.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань про систему і структуру латинської мови, її основні морфологічні категорії, граматичні форми та синтаксичні конструкції;
- висвітлення основних механізмів словотвору в латинській мові;
- виявлення впливу латинської мови на фонетику, морфологію та лексику мов романської та германської мовних груп.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути **навичок та вмінь:**

- застосовувати набуті знання при читанні, перекладі та лексико-синтаксичному аналізі фрагментів із прозових та поетичних творів античних авторів;
- відстежувати спорідненість та спадковість латинської і західноєвропейських мов на морфологічному, лексичному та синтаксичному рівнях;
- знати напам'ять крилаті вислови і вірші, необхідний мінімум яких визначається програмою;
- читати та перекладати оригінальні тексти.

Практична спрямованість процесу навчання передбачає самостійну роботу студентів над рекомендованою літературою, аналіз проблемних питань і виконання завдань, передбачених програмою дисципліни.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них 32 год. – аудиторних: 28 год. – практичні заняття, 4 год. підсумкового модульного контролю. На самостійну роботу студента дається 28 год.

Вивчення навчальної дисципліни "Університетські студії: латинська мова" завершується складанням заліку.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: лексична і граматична будова латинської мови.

Курс: Підготовка бакалаврів	Спеціальність, спеціалізація, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни: <i>60 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Спеціальність 035 Філологія</p> <p>Спеціалізація : 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)</p> <p>Освітня програма: Мова і література (англійська)</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1. Семестр: 1.</p> <p>Аудиторні заняття: <i>32 години</i>, із них: практичні заняття: <i>28 годин</i>.</p> <p>Модульний контроль: <i>4 години</i>.</p> <p>Самостійна робота: <i>28 годин</i>.</p> <p>Підсумковий контроль: Залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
	Змістовий модуль I. Фонетика та основи морфології.					
1.	Роль латинської мови та римської культури для Європи. Алфавіт. Графіка. Фонетика.		2	2		

2.	Морфологія. Загальні відомості про частини мови. Іменник. Іменники першої відміни. Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменники. Синтаксис простого речення.		2	2	2		
3.	Дієслово. Основні форми дієслова. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Praesens indicativi activi et passivi. Синтаксис пасивної конструкції. Інфінітив теперішнього часу пасивного стану.		2	2	2		
4.	Друга відміна іменників. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники.		2	2	2		
5.	Часи системи інфекта: минулий та майбутній I недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану. Imperfectum et Futurum I indicativi activi et passivi.		2	2	2		
6.	Третя відміна іменників.		2	2	2		
7.	Четверта та п'ята відміни іменників. Система відмін.				2		
8.	Прикметники третьої відміни. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.		2	2	2		
9.	Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників.		2	2	2		
Разом			34	18	16	16	2
Змістовий модуль II. Морфологія та основи синтаксису.							
10.	Займенники: вказівні, питальні, відносні, означальні, неозначені, заперечні. Займенникові прикметники				2		
11.	Часи системи перфекта: минулий, давноминулий та майбутній час II доконаного виду дійсного способу активного стану. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Минулий, давноминулий та майбутній II час доконаного виду дійсного способу пасивного стану.		4	4	2		
12.	Числівник. Римський календар/		2	2	2		
13.	Інфінітиви. Інфінітивні звороти.		2	2	2		
14.	Умовний спосіб. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Gaudeamus.		2	2	2		
15.	Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети, додатка, наслідку. Підрядні речення часу.		2	2	2		
Разом			26	14	12	12	2
Разом за навчальним планом			60	32	28	28	4

III. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Фонетика та основи морфології.

Тема 1.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Місце латинської мови серед інших індоєвропейських мов. Історія і значення вивчення латинської мови. Латинський алфавіт. Правила вимови: голосні, приголосні. Буквосполучення. Дифтонги. Складоподіл. Довгота та короткість складу. Правила наголосу. Суфікси з довгими та короткими голосними.

Основні поняття теми: алфавіт, буквосполучення, голосний звук, приголосний звук, дифтонг, диграф, довгота складу, короткість складу, наголос, склад.

Тема 2.

Практичне заняття 2 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Загальні відомості про частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Словникова форма іменника. Перша відміна іменників. Винятки чоловічого роду. Морфологічний розбір іменника. Дієслово *esse*. Заперечення. Синтаксис простого речення. Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом. Прийменники з двома відмінками.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, граматична категорія, словникова форма.

Тема 3.

Практичне заняття 3 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Дієслово, його граматичні категорії. Основні форми дієслова (словникові форми). Чотири дієвідміни латинського дієслова. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Особові закінчення та особливості відмінювання дієслів 1-4 дієвідмін. Морфологічний аналіз дієслова.

Синтаксис пасивної конструкції. *Ablativus auctoris*, *Ablativus instrumenti*. Інфінітив теперішнього часу пасивного стану.

Основні поняття теми: граматична категорія, дієвідміна, інфінітив, неособова форма, основа, особова форма, спосіб, стан, активна конструкція, пасивна конструкція.

Тема 4.

Практичне заняття 4 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Друга відміна іменників. Особливості відмінювання іменників чоловічого та середнього роду. Граматичні категорії прикметника. Прикметники першої групи (I-II відмін). Їх історичні основи. Правила відмінювання прикметників I-II відмін. Присвійні займенники. Узгодження прикметників та займенників з іменниками. Морфологічний розбір прикметника.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, рід, граматична категорія, словникова форма.

Тема 5.

Практичне заняття 5 (2 год.); самостійна робота (1 год.)

Часи системи інфекта: минулий та майбутній час I недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (*Imperfectum*, *Futurum I indicativi activi et passivi*).

Основні поняття теми: граматична категорія, вид, час, дієвідміна, інфінітив, основа.

Тема 6.

Практичне заняття 6 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Третя відміна іменників. Визначення іменників третьої відміни, визначення основи іменників, поділ іменників на три групи. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни.

Основні поняття теми: практична основа, відміна, сигматичний, асигматичний тип, рівноскладовий, нерівноскладовий іменник, голосний, приголосний і мішаний типи відмінювання словникова форма, основа.

Тема 7.

Самостійна робота (2 год.)

Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників.

Відмінювання іменників четвертої та п'ятої відмін. Винятки. Система відмін.

Основні поняття теми: відміна, граматична категорія, рід, число, відмінок, словникова форма.

Тема 8.

Практичне заняття 7 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Прикметники третьої відміни. Визначення прикметників третьої відміни, їх поділ на три групи, словниковий запис. Правила відмінювання прикметників трьох закінчень, двох закінчень та одного закінчення. Узгодження прикметників з іменниками. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.

Основні поняття теми: прикметник, відміна, родові закінчення, основа інфекта, суфікс, дієвідміна.

Тема 9.

Практичне заняття 8 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Ступені порівняння прикметників. Спосіб творення та особливості відмінювання прикметників вищого ступеня (gradus comparativus). Спосіб творення та особливості відмінювання прикметників найвищого ступеня (gradus superlativus). Суплетивні ступені порівняння прикметників. Синтаксис відмінків при ступенях порівняння прикметників. Прислівник. Творення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.

Основні поняття теми: вищий ступінь порівняння, найвищий ступінь порівняння, неповні ступені порівняння, суплетивні ступені порівняння.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II **Морфологія та основи синтаксису.**

Тема 10.

Самостійна робота (2 год.)

Займенник. Розряди займенників за значенням і граматичними ознаками. Утворення і відмінювання займенників. Морфологічний аналіз займенника. Особливості відмінювання вказівних, означальних, питальних, неозначених, відносних, заперечних займенників. Займенникові прикметники.

Основні поняття теми: розряд, словникова форма, парадигма відмінювання, відносний займенник, вказівний займенник, заперечний займенник, неозначений займенник, означальний займенник.

Тема 11.

Практичні заняття 9-10 (4 год.); самостійна робота (2 год.)

Часи системи перфекта активного стану: Perfectum, Plusquamperfectum et futurum II indicativi activi. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Алгоритм творення дієприкметників. Часи системи перфекта пасивного стану: Perfectum, Plusquamperfectum et futurum II indicativi.

Основні поняття теми: система перфекта, доконаний вид, перфект, плюсквамперфект, футурум, регулярні дієслова.

Тема 12.**Практичне заняття 11 (2 год.); самостійна робота (2 год.)**

Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання числівників. Синтаксис числівників. Римський календар.

Основні поняття теми: дробові числівники, кількісні числівники, порядкові числівники.

Тема 13.**Практичне заняття 12 (2 год.); самостійна робота (2 год.)**

Інфінітивні звороти. Форми інфінітива. Знахідний з інфінітивом (Accusativus cum infinitivo). Називний з інфінітивом (Nominativus cum infinitivo). Особливості аналізу та перекладу синтаксичних конструкцій.

Основні поняття теми: Інфінітивні звороти, підрядне речення, синтаксична конструкція, типи інфінітивів.

Тема 14.**Практичне заняття 13 (2 год.); самостійна робота (2 год.)**

Умовний спосіб. Утворення часів кон'юнктива. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Вивчення гімну студентів Gaudeamus.

Основні поняття теми: умовний спосіб, кон'юнктив спонукання, побажання, незалежне речення, умовний спосіб.

Тема 15.**Практичні заняття 18-19 (4 год.); самостійна робота (2 год.)**

Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети, додатка, наслідку. Підрядні речення часу.

Основні поняття теми: умовний спосіб, узгодження часів, складнопідрядне речення, непряме питання.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ “УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ І ЛАТИНСЬКА МОВА”

Разом: 60 год.:

практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 28 год., підсумковий модульний контроль – 4 год.; залік

Модулі	Змістовий модуль I									Змістовий модуль II						
Назва модуля	Фонетика та основи морфології.									Морфологія та основи синтаксису.						
Кількість балів за модуль	123 бали*									101 бал*						
Теми практичних занять	Латинський алфавіт.	Іменники 1-ї відміни. Прийменники	Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час.	Іменники 2-ї відміни. Прикметники I-II відмін.	Imperfectum; Futurum I	Третя відміна іменників	Іменники четвертої, п'ятої відмін.	Прикметники Швідміни. Дісприкетники	Ступені порівняння.	Займенники.	Часи системи ефекта активного стану	Часи системи ефекта пасивного стану	Числівник.	Інфінітивні звороти	Умовний спосіб. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях.	Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети, додатка, наслідку
Бали за присутність та роботу на заняттях	11	11	11	11	11	11		11	11		11	11	11	11	11	11
Самостійна робота		5					5			5						5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)									Модульна контрольна робота №2 (25 балів)						

* кількість балів за модуль вираховується за навчальну діяльність.

Разом: 224 балів (коефіцієнт – 2,24)

VI. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (28 год.)

Змістовий модуль I. (16 год.)

Практичне заняття 1 (2 год.)

Тема: Історія і значення вивчення латинської мови. Латинський алфавіт. Графіка та фонетика.

Мета: Показати необхідність курсу, ознайомити студентів з предметом та історією виникнення і розвитку латини. Дати поняття про мертві мови. Показати специфіку латини як основи сучасних європейських мов. Навчити читати та писати латинською мовою, правильно ставити наголос у словах.

Короткий зміст: Роль латинської мови та римської культури для Європи. Латинська мова – основа сучасних європейських мов. Проблеми виникнення мов, індоєвропейські мови, історичні мовні зв'язки. Латинський алфавіт. Вимова голосних та приголосних. Дифтонги. Буквсполучення. Наголос. Умовність сучасних правил читання латинських звуків.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 10-13.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 10-13.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Тема: Загальні відомості про частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменника. Перша відміна іменників.

Мета та короткий зміст: Дати поняття про граматичні категорії іменника, навчити знаходити іменник у словнику, вміти відмінювати іменники I відміни, знати правило роду та винятки. Дієслово esse. Заперечення. Синтаксична будова простого речення.

Дати поняття про розряди займенників. Особливості відмінювання та вживання особових та зворотного займенників. Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом. Прийменники з двома відмінками.

Усне опитування.

Лексико-граматичні вправи: відмінювання та морфологічний аналіз іменників.

Лексичний мінімум.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 15-17.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 18-24.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Тема: Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Чотири дієвідміни латинського дієслова. Основні форми дієслова (словникові форми). Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану.

Мета та короткий зміст: Дати поняття про граматичні категорії дієслова. Навчити знаходити дієслово в словнику, визначати дієвідміну. Навчити утворювати та перекладати форми наказового способу. Навчити утворювати та перекладати форми теперішнього часу активного та пасивного стану. Знати особові закінчення. Знати правило вставних голосних. Вміти робити морфологічний аналіз дієслова. Навчити студентів розрізняти форму і значення дієслів у пасивному стані, вміти утворювати форми пасивних інфінітивів.

Синтаксис пасивної конструкції; правила вживання Ablativus instrumenti, Ablativus auctoris.
 Усне опитування.
 Перевірка виконання самостійної роботи.
 Письмовий експрес-контроль.
 Вправи на відмінювання, визначення та утворення дієслівних форм теперішнього часу.
 Переклад текстів з морфологічним аналізом дієслів.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 13-17; 29-31.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 25-35.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Тема: Друга відміна іменників. Прикметники першої та другої відмін. Правила відмінювання прикметників I-II відмін, узгодження прикметника з іменником.

Мета та короткий зміст: Навчити студентів визначати іменники II відміни, знати відмінкові закінчення та відмінності парадигм на **-us, -er, -um**, вивчити правило середнього роду, винятки за родом. Виробити у студентів навички утворення форм чоловічого, жіночого та середнього роду від прикметникової основи, відмінювати латинські прикметники з відмінковими закінченнями I і II відмін, узгоджувати прикметники і займенники з іменниками, знати словниковий запис прикметників I та II відмін.

Усне опитування, перевірка самостійної роботи.

Лексико-граматичні вправи: узгодження прикметників з іменниками, відмінювання словосполучень за першою та другою відмінами.

Лексичний мінімум .

Переклад текстів з морфологічним аналізом іменників та прикметників.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 15-17; С. 23-26.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.36-50 .

Практичне заняття 5 (2 год.)

Тема: Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану. (Futurum I indicativi activi et passivi).

Мета та короткий зміст; Навчити студентів утворювати і перекладати дієслівні форми минулого часу недоконаного виду активного і пасивного стану, знати відповідні суфікси. Перевірка виконання самостійної роботи.

Вправи на трансформацію активної конструкції в пасивну.

Переклад текстів з морфологічним аналізом дієслів.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 34-36.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.67-76 .

Практичне заняття 6 (2 год.)

Тема: Третя відміна іменників.

Мета та короткий зміст: Дати визначення іменників III відміни та найуживаніші родові

закінчення цих іменників, пояснити правила поділу іменників III відміни на три групи (приголосну, голосну та мішану), вивчити відповідні відмінкові закінчення для всіх трьох груп, мати поняття про сигматичний і асигматичний номінатив, уміти визначати основу іменника, знати особливості відмінювання окремих іменників III відміни (vis, bos, Iuppiter та ін.)

Перевірка виконання самостійної роботи.

Письмовий експрес-контроль.

Лексико-граматичні вправи: відмінювання іменників; узгодження прикметників першої групи з іменниками третьої відміни, відмінювання словосполучень.

Читання та переклад латинських сентенцій з граматичним коментарем.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 44-47.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 78-92.

Практичне заняття 7 (2 год.)

Тема: Прикметники третьої відміни. Правила відмінювання прикметників трьох, двох й одного родових закінчень. Дієприкметники активного стану теперішнього часу.

Мета та короткий зміст: Навчити студентів давати визначення прикметників III відміни, знати правила їх поділу на три групи (трьох, двох та одного закінчення), знати правила запису цих прикметників у словнику, вміти відмінювати та узгоджувати прикметники III відміни з іменниками за родом.

Письмовий тест.

Лексико-граматичні вправи: визначення основи іменників і прикметників; узгодження прикметників з іменниками, відмінювання словосполучень.

Читання та граматичний аналіз текстів.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 58-61.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 95-102.

Практичне заняття 8 (2 год.)

Тема: Ступені порівняння прикметників: звичайний, вищий, найвищий. Синтаксис відмінків при ступенях порівняння.

Мета та короткий зміст: Навчити студентів утворювати форми вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників, відмінювати їх, розрізнити способи утворення ступеневих форм синтетичним, аналітичним, суплетивним шляхом.

Усне опитування, перевірка самостійної роботи.

Вправи на відмінювання, ступенювання прикметників.

Читання та переклад вірша Квінта Горація Флакка «До Мельпомени».

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 61-67.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 136-145.

Змістовий модуль II. (12 год.)

Практичне заняття 9 (2 год.)

Тема: Часи системи перфекта активного стану. Основні форми та основи дієслова. Активний стан доконаного виду дієслова: Perfectum, Plusquamperfectum, Futurum II

indicativi activi.

Мета та короткий зміст: Знати значення та призначення основних словникових форм дієслова, вміти утворювати їх для правильних дієслів, знаходити в словнику. Уміти утворювати та перекладати особові форми часів Perfectum indicativi activi, plusquamperfectum indicativi activi, futurum II indicativi activi.

Усне опитування.

Вправи на утворення дієслівних форм.

Переклад текстів з граматичним коментарем.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 81-83.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.111-118.

Практичне заняття 10 (2 год.)

Тема: Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Часи системи перфекта пасивного стану. Participium perfecti passivi. Perfectum, plusquamperfectum, futurum II indicativi passivi.

Мета та короткий зміст: Виробити у студентів навички утворювати та відмінювати форми дієприкметника минулого часу пасивного стану. Утворювати та перекладати особові форми часів пасивного стану минулого часу дійсного способу.

Письмовий експрес-контроль.

Вправи на утворення пасивних дієслівних форм доконаного виду.

Переклад текстів з граматичним коментарем.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 92-96.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 118-125.

Практичне заняття 11. (2 год.)

Тема: Числівник. Розряди числівників. Творення і відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Мета та короткий зміст: Навчити студентів визначати розряди числівників, їх рід, число та відмінкову форму, визначати римські числа та дати, відмінювати та узгоджувати числівники з іменниками.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Вправи на визначення числівників, відмінювання.

Переклад текстів з граматичним коментарем.

Лексичний мінімум.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 133-136.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 164-174.

Практичне заняття 12. (2 год.)

Тема: Інфінітиви. Інфінітивні звороти. Знахідний з інфінітивом. Називний з інфінітивом. Особливості перекладу синтаксичних конструкцій.

Мета та короткий зміст: Виробити у студентів навички утворювати форми інфінітивів активного і пасивного станів теперішнього, минулого і майбутнього часів для дієслів усіх дієвідмін. Знати правила утворення й перекладу відповідними підрядними реченнями латинських синтаксичних конструкцій Accusativus cum Infinitivo та Nominativus cum

Infinitivo з додаванням необхідних сполучників. Знати, які дієслова керують синтаксичними конструкціями.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Переклад текстів з граматичним аналізом синтаксичних зворотів Accusativus cum infinitivo та Nominativus cum infinitivo.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 124-129.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 190-197.

Практичне заняття 13. (2 год.)

Тема: Умовний спосіб. Творення часів умовного способу. Функції кон'юнктива у незалежному реченні.

Мета та короткий зміст: Дати визначення кон'юнктива. Уміти утворювати особові форми часів кон'юнктива. Знати правила перекладу латинських дієслівних форм кон'юнктива в незалежних реченнях.

Письмове опитування.

Читання та переклад гімну студентів з граматичним коментарем.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 147-159.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 198-202.

Практичне заняття 14. (4 год.)

Тема: Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети, додатка, наслідку. Підрядні речення часу.

Мета та короткий зміст: Дати визначення підрядних речень; уміти їх перекладати українською мовою.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Переклад латинських текстів з граматичним (морфологічним та синтаксичним аналізом).

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 160-169.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 203-217.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (28 год.)

Змістовий модуль I (9 год.)

Тема 2. (2 год.) Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом.

Прийменники з двома відмінками.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Література: [1], [2].

Тема 3. (2 год.) Дієслово.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити сентенції.

Література: [1], [2].

Тема 4. (2 год.) Друга відміна іменників. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити лексичний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 5. (2 год.) Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити сентенції.

Література: [1], [2].

Тема 6. (2 год.) Третя відміна іменників.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити лексичний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 7. (2 год.) Четверта та п'ята відміни іменників.

Знати визначення іменників четвертої та п'ятої відмін. Знати особливості творення та відмінювання іменників.

Зробити конспект теоретичного матеріалу.

Вивчити лексичний мінімум.

Перекласти текст.

Література: [1], [2].

Тема 8. (2 год.) Дієприкметник дійсного способу активного стану.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити сентенції.

Література: [1], [2].

Тема 9. (2 год.) Прислівник. Творення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити вірш Квінта Горація Флакка «До Мельпомени».

Література: [1], [2].

Змістовий модуль II (12 год.)

Тема 10. (2 год.) Займенник. Розряди займенників. Особливості відмінювання вказівних, означальних, питальних, неозначених, відносних, заперечних займенників.

Зробити конспект теоретичного матеріалу.

Читання, переклад та граматичний аналіз твору Гая Юлія Цезаря “Commentarii de bello Gallico” (фрагмент).

Тема 11. (2 год.) Часи системи перфекта. Дієприкметник.

Опрацювати вокабуляр теми.

Читати та перекладати тексти з граматичним коментарем.

Література: [1], [2].

Тема 12. (2 год.) Числівник. Синтаксис числівників. Римський календар.

Опрацювати вокабуляр теми.

Перекласти тексти, зробити морфологічний аналіз числівників.

Література: [1], [2].

Тема 13. (2 год.) Інфінітивний зворот Nominativus cum infinitivo.

Перекласти текст з граматичним коментарем.

Література: [1], [2].

Тема 14. (1 год.) Умовний спосіб. Форми кон'юнктива.

Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Вивчити гімн студентів "Gaudeamus".

Література: [1], [2].

Тема 15. Синтаксис складного речення. (2 год.)

Зробити конспект теоретичного матеріалу.

Зробити переклад оригінальних латинських текстів з граматичним (синтаксичним та морфологічним) аналізом.

Література: [1], [2].

6.1 КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
I СЕМЕСТР			
Змістовий модуль I.			
Тема 2. Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом. Прийменники з двома відмінками. (1 год.)	аудиторний	5	вересень
Тема 7. Четверта та п'ята відміни іменників. (2 год.)	аудиторний	5	жовтень
Змістовий модуль II.			
Тема 10. (2 год.) Займенник. Розряди займенників. Особливості відмінювання вказівних, означальних, питальних, неозначених, відносних, заперечних займенників. (2 год.)	аудиторний	5	листопад
Тема 15. Підрядні речення часу. (Cum historicum. Cum temporale). (1 год.)	аудиторний	5	грудень
		<i>Разом: 20 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО

КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Університетські студії і латинська мова» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульні контрольні роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

7.1. Розрахунок рейтингових балів роботи студента

I семестр			
Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Відвідування практичних занять	1	14	14
Робота на практичному занятті	10	140	140
Виконання завдання з самостійної роботи	5	4	20
Проміжний модульний контроль	25	2	50
ПМК - залік			
Максимальна кількість балів	224		
Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів	2,24		

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** домашні роботи (лексико-граматичні вправи, переклад слів, речень, текстів), письмовий експрес-контроль, тестовий контроль, модульні контрольні роботи
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу, знання основної та додаткової тератури; вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ відповідність поставленій комунікативній меті;
- ✓ оформлення висловлювання згідно вивчених граматичних правил;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти теоретичного матеріалу (пояснення матеріалу на практичних заняттях та опрацювання матеріалу підручників;
- ✓ підручники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ комплект друкованих модульних контрольних робіт;

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова: Підручник для 9-11 класів ліцеїв, гімназій та гуманітарних класів загальноосвітніх шкіл / Н.Г. Корж, С.А. Шведов. – К.: Абрис, 1995. – 288 с.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: Підручник з латинської мови для учнів гуманітарних коледжів, ліцеїв, гімназій / за ред. М.А. Собуцького. – К.: СІНТО, 1994. – 272 с.

Додаткова:

1. Литвинов В. Латинсько-український словник: 10 тисяч найуживаніших латинських слів. – Київ: Українські пропілеї, 1998. – 710 с.
2. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л. П. Скорина, О. А. Скорина. – К.: Обереги, 2004. – 448 с.
3. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український словник. – К.: «Індоевропа», 1993. – 320 с.
4. Оленич Р. М. Латинська мова: Навч. Посібн./ Р.М. Оленич. – Львів: Світ, 2008. – 333 с.
Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk574199.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Латинський портал [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.linguaeterna.com>.
2. Латинські крилаті вирази [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.latinpro.info/latinproverbs>
3. "Лапідарна латина". Збірка афоризмів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlife.org/main/prosvita/latyna.htm>
4. Латина (з англійською):
<http://www.humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Wheelock-Latin/>
<http://www.hhhh.org/perseant/libellus/aides/allgre/>
<http://www.mun.ca/alciato/order.html>
5. www.perseus.tufts.edu/ Digital Library електронна бібліотека
6. http://www.fh-augsburg.de/~harsch/a_chron.html Biblioteca Augustana електронна бібліотека